

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	20256 - Art Clàssic: Grècia i Roma / 1
Titulació	Grau d'Història de l'Art (Pla 2014) - Segon curs
Crèdits	6
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Isabel Juana Escandell Proust <i>Responsable</i> isabel.escandell@uib.es	17:00	18:00	Dijous	07/01/2020	30/06/2020	Despatx: AC-12. Edifici: Ramon Llull
	11:00	12:00	Dimarts	07/01/2020	30/06/2020	Despatx: AC-12. Edifici: Ramon Llull
María Sebastián Sebastián m.sebastian@uib.eu	11:00	12:00	Dimarts	09/09/2019	16/02/2020	AB11. Cal cita prèvia per email
	09:30	10:30	Dijous	17/02/2020	30/06/2020	AB11. Cal cita prèvia per email

Contextualització

L'assignatura Art Clàssic: Grècia i Roma és una matèria fonamental per al coneixement de l'art de l'època antiga dins del títol de grau en Història de l'Art.

La matèria se centra en la presentació de les principals manifestacions artístiques de l'època clàssica, diferenciant aquelles que pertanyen a Grècia de les de Roma. Per tant, aquesta assignatura desenvolupa la matèria posterior a l'art dels Orígens i Pròxim Orient.

Requisits

No és necessari tenir coneixements previs per poder cursar l'assignatura.

Tanmateix, uns coneixements generals sobre Història de l'Art i Història constitueixen un punt de partida que faciliten la comprensió i el desenvolupament del programa.

Guia docent

Així mateix, el coneixement -lectura- de diversos idiomes estrangers resultarà de gran utilitat.

Competències

Específiques

- * CE1 – Competències fonamentals (coneixement disciplinari). Consciència crítica de les coordenades espai i temps (diacronia i sincronia) i dels límits i les interrelacions geogràfiques i culturals de la història de l'art.
- * CE2 – Competències fonamentals (coneixement disciplinari). Visió diacrònica general de la història de l'art universal.
- * CE9 – Competències aplicades i professionals (saber fer). Coneixement pràctic dels processos bàsics de la metodologia científica en història de l'art: estats de la qüestió, anàlisis integrals de l'obra d'art, replantejament de problemes, cerca d'informació inèdita, plantejament d'hipòtesi, processos crítics de síntesi, formulació ordenada de conclusions.

Genèriques

- * CG2 – Capacitat de comunicació oral i escrita a l'hora de transmetre el coneixement adquirit.
- * CG3 – Capacitat per a treballar de forma autònoma i en equip en l'àrea d'estudi de la història de l'art.

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Continguts temàtics

A. ART GREC

1. L'art de les Cíclades. Art minoic i micènic
El palau minoic i la pintura minoica. Arquitectura civil i funerària a Micenes.
2. Art grec. Introducció
Aproximació a la seva periodització.
L'arquitectura i l'ordre. El pensament antropocèntric.
3. L'art grec des dels inicis al període arcaic
L'arquitectura: la formulació del temple. L'escultura. L'arcaisme: *kuroi* i *korai*. El naixement de l'escultura monumental.
4. L'art grec clàssic. Del pre-clàssic al segle IV
L'arquitectura i la difusió de l'estil clàssic. L'escultura: la recerca d'un cànon. Els grans escultors: Miró i Fídies. El cicle del Partenó i la seva importància. Policlet i l'esquema ideal numèric. Les vies de Praxíteles i Escopes. Lísip i l'Hel·lenisme.
5. L'art grec hel·lenístic

Guia docent

El desenvolupament dels centres orientals i la influència de la tradició de les cultures antigues. L'arquitectura: teatralitat. L'escultura: les diverses escoles i tendències. Les noves conquestes iconogràfiques i estilístiques.

6. Els grecs en la Península Ibèrica
Testimonis materials que evidencien la colonització grega en la Península Ibèrica.

B. ART ROMÀ

7. Art etrusc
Itàlia prerromana i civilització etrusca. L'arquitectura i les arts plàstiques etrusques.
8. Art romà. Introducció
Periodització i fonts. L'aportació romana: materials, tècniques i tipologies. La qüestió espacial i el desenvolupament de l'arquitectura amb volta.
9. L'Art de la Roma republicana
Arquitectura i arts figuratives. L'àmbit funerari i el retrat.
10. L'art de l'època augustea
L'Art de promoció imperial. Arquitectura i arts figuratives.
11. L'art sota els emperadors Juli-Claudis i Flavis
L'Art de promoció imperial. Arquitectura i arts figuratives.
12. L'art sota Trajà, Adrià i els Antonins
L'Art de promoció imperial. Arquitectura i arts figuratives.
13. L'art des de la dinastia dels Severs fins a Constantí
L'Art de promoció imperial. Arquitectura i arts figuratives.
14. Hispania romana
Testimonis materials que evidencien la presència dels romans en la Península Ibèrica.

Metodologia docent

1- METODOLOGIA ORDINÀRIA. Consta de sessions presencials i no presencials, com s'assenyala a continuació.

2- METODOLOGIA ALTERNATIVA: L'assignatura ofereix un **ITINERARI B de presencialitat i d'avaluació**, que s'ha de fixar entre el professor i l'estudiant per mitjà d'un contracte acadèmic durant les dues primeres setmanes d'impartició d'aquesta assignatura.

Poden acollir-se a l'itinerari B aquells alumnes que reuneixin alguna d'aquestes condicions (que s'han acreditar documentalment):

- 1- Estar treballant amb una mitjana de dedicació equivalent, com a mínim, a la meitat de la durada màxima de jornada ordinària de treball.
- 2- Estar afectat per una discapacitat física, sensorial o psíquica, en un grau igual o superior al 33 per cent.
- 3- Tenir 45 anys o més en la data d'inici del curs acadèmic.
- 4- Estar en situació de protecció a la família o haver de tenir cura de persones dependents.
- 5- Trobar-se en altres situacions extraordinàries que l'òrgan competent valori com a determinants per ser incorporat a la situació de dedicació a l'estudi a temps parcial.

Guia docent

Els alumnes interessats a acollir-se a l'itinerari B hauran de presentar al professor responsable de l'assignatura -durant la primera quinzena lectiva de cada semestre- un escrit amb la sol·licitud raonada i les evidències documentals que acreditin trobar-se en algun dels supòsits indicats.

Amb el propòsit d'afavorir l'autonomia en l'adquisició de coneixements per part de l'alumnat, l'assignatura s'oferta a l'aula digital. D'aquesta manera l'alumne tindrà en línia i al seu abast i disposició una comunicació amb el professor i recursos electrònics específics.

Activitats de treball presencial (2,4 crèdits, 60 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Classes magistrals	Grup gran (G)	Mitjançant el mètode expositiu, el professor establirà els fonaments teòrics que componen la matèria. A més, es donarà informació per a cada tema de tipus bibliogràfic, sobre el mètode de treball i el material que haurà d'utilitzar l'alumnat per preparar de forma autònoma determinats continguts. Aquest matèria serà avaluada en els exàmens parcials.	42
Classes pràctiques	Classes pràctiques	Grup gran (G)	El professor programarà un seguit d'activitats pràctiques per desenvolupar de manera presencial a l'aula o bé de forma no presencial. Els alumnes disposaran d'informació a l'aula digital. Aquest matèria serà avaluada en els exàmens parcials.	12
Classes pràctiques	Sortida de camp: visita a la Col·lecció Despuig d'escultura clàssica	Grup gran (G)	Si s'obté el finançament necessari s'ha previst la visita de la Col·lecció Despuig d'escultura clàssica, ubicada al Castell de Bellver. Es preveu que durant la visita l'alumnat exerceixi els coneixement adquirits al llarg de les classes teòriques; els continguts lligats amb aquesta pràctica s'avaluaran al segon examen parcial.	2
Avaluació	Examen parcial 2	Grup gran (G)	Es realitzarà un examen parcial a finals del semestre, que serà recuperable durant el període de l'avaluació extraordinària. Tindrà una durada de 2 hores. ITINERARI A: - En aquest examen s'avaluaran els continguts desenvolupats en les classes teòriques i pràctiques. - Format de la prova: constarà de dues parts 1. Identificació i comentari d'obres, seguint el format de preguntes de resposta llarga 2. Pregunta-tema a desenvolupar, de resposta llarga o desenvolupament. ITINERARI B: - En aquest examen s'avaluaran els continguts desenvolupats en les classes teòriques i preparats de forma autònoma per l'estudiant - Format de la prova: constarà de dues parts 1. Identificació i comentari d'obres, seguint el format de preguntes de resposta llarga 2. Pregunta-tema a desenvolupar, de resposta llarga o desenvolupament.	2
Avaluació	Examen parcial 1	Grup gran (G)	Es realitzarà un examen parcial a la meitat del semestre, que serà recuperable durant el període de l'avaluació extraordinària. Tindrà una durada de 2 hores.	2

Guia docent

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
			<p>ITINERARI A:</p> <ul style="list-style-type: none"> - En aquest examen s'avaluaran els continguts desenvolupats en les classes teòriques i pràctiques. - Format de la prova: constarà de dues parts 1. Identificació i comentari d'obres, seguint el format de preguntes de resposta llarga 2. Pregunta-tema a desenvolupar, de resposta llarga o desenvolupament. <p>ITINERARI B:</p> <ul style="list-style-type: none"> - En aquest examen s'avaluaran els continguts desenvolupats en les classes teòriques i preparats de forma autònoma per l'estudiant - Format de la prova: constarà de dues parts 1. Identificació i comentari d'obres, seguint el format de preguntes de resposta llarga 2. Pregunta-tema a desenvolupar, de resposta llarga o desenvolupament. 	

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula digital.

Activitats de treball no presencial (3,6 crèdits, 90 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Ressenyes	ITINERARI B: preparació de dues ressenyes sobre 2 textos, contrastats amb bibliografia. Lliurar a la professora de l'assignatura en la data indicada.	15
Estudi i treball autònom individual	Preparació i estudi del temari	Preparació i estudi dels continguts teòrics i pràctics amb la finalitat d'assolir les competències previstes. L'alumnat ha de planificar el temps necessari per assolir de forma autònoma la matèria de cara a les proves avaluatives i pràctiques no presencials a realitzar.	75

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

SISTEMA D'AVALUACIÓ:

Guia docent

1- ITINERARIS A i B: Exàmens parcials: es proposa una primera avaluació parcial a mitjans del quadrimestre i una segona avaluació en la data oficial de l'examen complementari. Són recuperables, per separat, durant l'avaluació extraordinària.

2- ITINERARI B: Lliurament de 2 ressenyes sobre 2 textos contrastades amb bibliografia.

REQUISITS DE L' AVALUACIÓ:

1- És un requisit especificar la cronologia aproximada i període artístic de l'obra per a poder aprovar cada una de les preguntes.

2- Es farà mitja entre les 2 exàmens a partir de 4 sobre 10.

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Examen parcial 2

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves de resposta llarga, de desenvolupament (recuperable)
Descripció	Es realitzarà un examen parcial a finals del semestre, que serà recuperable durant el període de l'avaluació extraordinària. Tindrà una durada de 2 hores. ITINERARI A: - En aquest examen s'avaluaran els continguts desenvolupats en les classes teòriques i pràctiques. - Format de la prova: constarà de dues parts 1. Identificació i comentari d'obres, seguint el format de preguntes de resposta llarga 2. Pregunta-tema a desenvolupar, de resposta llarga o desenvolupament. ITINERARI B: - En aquest examen s'avaluaran els continguts desenvolupats en les classes teòriques i preparats de forma autònoma per l'estudiant - Format de la prova: constarà de dues parts 1. Identificació i comentari d'obres, seguint el format de preguntes de resposta llarga 2. Pregunta-tema a desenvolupar, de resposta llarga o desenvolupament.
Criteris d'avaluació	ITINERARI A: s'avaluaran els continguts desenvolupats en les classes teòriques i pràctiques. ITINERARI B: s'avaluaran els continguts desenvolupats en les classes teòriques i preparats per l'estudiant. Requisit: per poder aprovar és imprescindible esmentar la cronologia aproximada i període artístic de les obres. Requisit: Es farà mitja entre les 2 exàmens a partir de 4 sobre 10. Criteris de correcció: adequació a la pregunta formulada, ordre i claredat expositiva, capacitat de relació i de síntesi, adequació a les paules treballades durant les classes teòriques i pràctiques, utilització del vocabulari específic. Serà recuperable durant l'avaluació extraordinària.

Percentatge de la qualificació final: 50% per a l'itinerari A amb qualificació mínima 2

Percentatge de la qualificació final: 40% per a l'itinerari B amb qualificació mínima 1.8

Examen parcial 1

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves de resposta llarga, de desenvolupament (recuperable)
Descripció	Es realitzarà un examen parcial a la meitat del semestre, que serà recuperable durant el període de l'avaluació extraordinària. Tindrà una durada de 2 hores. ITINERARI A: - En aquest examen s'avaluaran els continguts desenvolupats en les classes teòriques i pràctiques. - Format de la prova: constarà de dues

Guia docent

	parts 1. Identificació i comentari d'obres, seguint el format de preguntes de resposta llarga 2. Pregunta-tema a desenvolupar, de resposta llarga o desenvolupament. ITINERARI B: - En aquest examen s'avaluaran els continguts desenvolupats en les classes teòriques i preparats de forma autònoma per l'estudiant - Format de la prova: constarà de dues parts 1. Identificació i comentari d'obres, seguint el format de preguntes de resposta llarga 2. Pregunta-tema a desenvolupar, de resposta llarga o desenvolupament.
criteris d'avaluació	ITINERARI A: s'avaluaran els continguts desenvolupats en les classes teòriques i pràctiques. ITINERARI B: s'avaluaran els continguts desenvolupats en les classes teòriques i preparats per l'estudiant. Requisit: per poder aprovar és imprescindible esmentar la cronologia aproximada i període artístic de les obres. Requisit: Es farà mitja entre les 2 exàmens a partir de 4 sobre 10. Criteris de correcció: adequació a la pregunta formulada, ordre i claredat expositiva, capacitat de relació i de síntesi, adequació a les pautes treballades durant les classes teòriques i pràctiques, utilització del vocabulari específic. Serà recuperable durant l'avaluació extraordinària.

Percentatge de la qualificació final: 50% per a l'itinerari A amb qualificació mínima 2

Percentatge de la qualificació final: 40% per a l'itinerari B amb qualificació mínima 1.8

Ressenyes

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Treballs i projectes (no recuperable)
Descripció	ITINERARI B: preparació de dues ressenyes sobre 2 textos, contrastats amb bibliografia. Lliurar a la professora de l'assignatura en la data indicada.
criteris d'avaluació	ITINERARI B: lliurament en la data indicada de 2 ressenyes sobre 2 textos, contrastats amb bibliografia.

Percentatge de la qualificació final: 0% per a l'itinerari A
Percentatge de la qualificació final: 20% per a l'itinerari B

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Bibliografia bàsica

- BEARD, M.; HENDERSON, J., *Classical Art. From Greece to Rome*, Oxford University Press, 2001.
- CAMPBELL, G. (ed.), *The Grove Encyclopedia of Classical art and architecture*, Oxford University Press, 2007.
- MARTÍNEZ, C; LÓPEZ, J.; NIETO, C., *Historia del arte clásico en la antigüedad*, Madrid, Ed. universitaria Ramón Areces, 2010.
- ZARZALEJOS, M.; GUIRAL PELEGRÍN, C.; SAN NICOLÁS, M^a. P., *Historia de la cultura material en el mundo clásico*, UNED, Madrid, 2010.
- CABRERA, P., SÁNCHEZ, C. (eds.), *Los griegos en España. Tras las huellas de Heracles*, Madrid, 2000.
- AA. VV., *Hispania, el legado de Roma*. Catálogo de exposición, Zaragoza, 1998.
- AA. VV., *ROMA SPQR. SENATUS POPULUS QUE ROMANUS*. Catálogo de exposición, Madrid 2007.

Bibliografia complementària

BIBLIOGRAFIA GENERAL

A. Obres de referència

Guia docent

- AGHION, I.; BARBILLON, C.; LISSARRAGUE, G., *Guía iconográfica de héroes y dioses de la antigüedad*, Madrid, Alianza, 1996.

- GRIMAL, P., *Diccionario de la mitología griega y romana*, Barcelona, Paidós, 1984.

B. Obres generals:

- LANE FOX, R., *El mundo clásico. La epopeya de Grecia y Roma*, Barcelona, Crítica, 2007

C. L'ART DE L'EGEU I DE GRÈCIA

- BOARDMAN, J., *El arte griego*, Barcelona, Destino, 1991.

- CARPENTER, T. H., *Art and Myth in ancient Greece*, Londres, Thames and Hudson, 1991.

- OSBORNE, R., *Archaic and Classical Greek Art*, Oxford University Press, 1998.

- POLLIT, J. J., *El arte helenístico*, Madrid, Nerea, 1989.

- POLLIT, J. J., *Arte y experiencia en la Grecia clásica*, Madrid, Xarait, 1984.

- PREZIOSI, D.; HITCHCOCK, L. A., *Aegean Art and Architecture*, Oxford University Press, 1999

- RICHTER, G. M. A., *El arte griego*, Barcelona, Destino, 1980 (2a.).

- ROBERTSON, D. S., *Arquitectura griega y romana*, Madrid, Cátedra, 1983 (1940).

- ROBERTSON, M., *El arte griego. Introducción a su historia*, Madrid, Alianza, 1985.

- WOODFORD, S., *Grecia y Roma. Introducción a la Historia del Arte*, Universidad de Cambridge, Barcelona, Gustavo Gili-Círculo de Lectores, 1987 (1985).

D. L'ART DE ROMA

- ALBENTIS, E., *La casa dei romani*, Milán, Longanesi, 1990.

- BEARD, M.; HENDERSON, J., *Classical Art. From Greece to Rome*, Oxford University Press, 2001.

- BIANCHI BANDINELLI, R., *Del Helenismo a la Edad Media*, Madrid, Akal, 1981.

- BIANCHI BANDINELLI, R., *Introducción a la arqueología clásica como historia del arte antiguo*, Madrid, Akal, 1982 (1976).

- BUZZI, G.; GIULIANO, A., *Etruscos. Esplendor de una civilización*, Madrid, Anaya, 1992.

- HENIG, M. (dir.), *El arte romano. Una revisión de las artes visuales del mundo romano*, Barcelona, Destino, 1985.

- KLEINER, D., *Roman sculpture*, Yale University Press, New Haven, 1992

- LING, R., *Roman painting*, University Press, Cambridge, 1991.

- OLAGUER-FELIU Y ALONSO, F., *La pintura y el mosaico romanos*, Col. «Historia Visual del Arte», Barcelona, Vicens-Vives, 1989.

- OLIVER-BONJOCH, J., *Arquitectura i societat a la Roma imperial*, Barcelona, publicacions UPC, 2004.

- ROBERTSON, D. S., *Arquitectura griega y romana*, Madrid, Cátedra, 1983 (1940).

- WARD-PERKINS, J. B., *Arquitectura romana*, col. «Historia Universal de la Arquitectura», Madrid, Aguilar, 1976.

- WHEELER, M., *El arte y la arquitectura de Roma*, Barcelona, Destino, 1995 (1979).

Altres recursos

Aquesta assignatura disposa d'una aula digital. En aquesta plataforma educativa es posa a l'abast dels estudiants materials o recursos per facilitar la comprensió dels continguts (per exemple: articles, enllaços a documents, presentacions de l'assignatura, vídeos, altres materials multimèdia), i tota la informació necessària per al desenvolupament i organització de les pràctiques.